

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ ВИЩИЙ КОЛЕДЖ МИСТЕЦТВ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
(КЗ ХФВКМ ХОР)**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Педагогічної ради
КЗ ХФВКМ ХОР

від « 28 » грудня 2023 року № 3

Голова Педагогічної ради

Любов МОРОЗКО

Введено в дію

наказом директора КЗ ХФВКМ ХОР

від « 28 » грудня 2023 року № 96

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
У КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ ВИЩИЙ КОЛЕДЖ МИСТЕЦТВ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

м. Харків

2023

I. Загальні положення

1.1. Практична підготовка - одна з форм організації освітнього процесу та обов'язкова складова освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

1.2. Це Положення визначає засади організації, проведення, оцінювання та забезпечення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (далі - практична підготовка) і є обов'язковим.

1.3. Нормативно-правова база практичної підготовки здобувачів освіти в Комунальному закладі «Харківський фаховий вищий коледж мистецтв» Харківської обласної ради (далі по тексті - Коледж) складається з Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», інших Законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, Типового положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти (наказ МОН України, 02.05.2023р. №510), статуту Коледжу, цього Положення.

1.4. Зміст та завдання практичної підготовки визначаються в програмах практик на підставі нормативного змісту підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання в стандартах фахової передвищої освіти, та освітньо-професійних програмах.

1.5. Практична підготовка здобувачів спеціалізованої фахової передвищої освіти здійснюється з урахуванням вимог центральних органів виконавчої влади у сфері культури, у сфері фізичної культури і спорту, державних органів, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання відповідно.

1.6. Здобувачі фахової передвищої освіти заочної форми здобуття освіти проходять усі види практики, що визначені освітньо-професійною програмою та навчальним планом для денної форми здобуття освіти.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які працюють відповідно до фаху, можуть бути звільненими від проходження окремих видів практик із зарахуванням відповідних кредитів ЄКТС та проведенням контрольних заходів в порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в коледжі.

1.7. Здобувачам фахової передвищої освіти, які раніше здобули професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту, проходження практичної підготовки визнається (зараховуються) на підставі порівняння результатів навчання або їм надається можливість проходження практик, що передбачають набуття інших компетентностей, у тому числі визначених стандартами фахової передвищої, вищої освіти або професійними стандартами (за їх наявності) або результатів навчання з внесенням відповідних змін до їх індивідуальних навчальних планів.

Результати навчання, здобуті в умовах дистанційного навчання визнаються в установленому коледжем порядку як проходження відповідної (их) практики (практик).

1.8. Практична підготовка за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти та на робочому місці (на виробництві) в коледжі не передбачена.

1.9. Практична підготовка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами проводиться з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

1.10. Під час проходження практичної підготовки забороняється використовувати працю здобувачів фахової передвищої освіти для цілей, не передбачених програмою практичної підготовки

II. Види практичної підготовки та вимоги до програми практики

2.1. Видами практичної підготовки у Коледжі є:

- навчальна практика:

- ✓ навчальна (ОПП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»);
- ✓ навчально-сценічна (ОПП «Видовищно-театралізовані заходи»);
- ✓ навчально-виконавська (ОПП «Естрадне та джазове інструментальне мистецтво, ОПП «Народне пісенне мистецтво на хорове диригування»);
- ✓ практика роботи з оркестром (ОПП «Народне інструментальне мистецтво», ОПП «Естрадне та джазове інструментальне мистецтво»);
- ✓ практика роботи з хором (ОПП «Народне пісенне мистецтво та хорове диригування»);
- ✓ педагогічна (ОПП «Народне інструментальне мистецтво»);

- виробнича практика:

- ✓ виробнича/диригентська (ОПП «Народне інструментальне мистецтво», ОПП «Естрадне та джазове інструментальне мистецтво» ОПП «Народне пісенне мистецтво на хорове диригування»);
- ✓ виробнича (ОПП «Інформаційна. бібліотечна та архівна справа», ОПП «Видовищно-театралізовані заходи», ОПП «Народна хореографія», ОПП «Класична та сучасна хореографія»);
- ✓ сценічна (ОПП «Народна хореографія», ОПП «Класична та сучасна хореографія»);
- ✓ практика керівника аматорського колективу (ОПП «Народна хореографія», ОПП «Класична та сучасна хореографія»);
- ✓ практика викладання фахових дисциплін (ОПП «Народна хореографія», ОПП «Класична та сучасна хореографія»);

- переддипломна практика не передбачена.

2.2. Перелік усіх видів практик для кожної освітньо-професійної програми, їх послідовність, форми, тривалість і строки проведення визначаються в навчальних планах.

2.3. Навчальна практика, включаючи екскурсійну, ознайомлювальну тощо, проводиться для завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей відповідно до спеціальності.

Навчальна практика проводиться відповідно до графіку навчального процесу протягом навчального року паралельно з навчальними заняттями (включена в розклад) з урахуванням тривалості навчального часу для здобувачів освіти та форми здобуття фахової передвищої освіти.

2.4. Виробнича практика проводиться для отримання досвіду застосування набутих компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності. Завданням виробничої практики також є збирання фактичного матеріалу (інформаційного, документного, аудіовізуального контенту) для набуття професійних компетентностей та підготовки до виконання кваліфікаційної роботи.

2.5. Зміст практик визначається програмами практик, які розробляються згідно з навчальним планом і затверджується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в коледжі.

Програма практики містить:

- назву практики із зазначенням її виду, опису, мети, основних завдань, структури тощо;
- етапи, завдання для самостійної роботи/індивідуальні завдання (творче дослідження, презентація, реферативний/аналітичний огляд, тематична бесіда/інформаційне повідомлення, творчий/дослідницький проєкт, кейс - завдання, сценарій культурно-мистецьких заходів/інших форм, партитура музичного твору, анотація до музичного/вокального твору, нотний матеріал, постановка хореографічної композиції тощо);
- вимоги до звітної документації та проведення підсумкового контролю;
- критерії оцінювання.

III. Бази практики

3.1. Навчальна та виробнича практики проводяться як в коледжі (на базі творчих колективів циклових комісій, дитячо-юнацькій музичній студії та у структурних підрозділах коледжу, визначених його Статутом – бібліотеці, канцелярії тощо) так і поза межами коледжу (у аналогічних структурних підрозділах інших закладів освіти, на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності та сфер управління, включаючи державні органи та органи місцевого самоврядування, культурно-мистецьких закладах і закладах клубної мережі та бібліотечної системи, закладах різного рівня освіти, закладах позашкільної та початкової мистецької освіти м. Харкова, Харківської області та інших регіонів України, у фізичних осіб-підприємців та фізичних осіб, які ведуть незалежну професійну діяльність культурно-мистецького спрямування (далі - бази практики).

Перелік баз практики, щорічно коригується і затверджується директором коледжу. Пропозиція баз практики здійснюється цикловими комісіями,

виходячи з їх спроможності забезпечити досягнення мети та виконання основних завдань відповідних практик та освітньо-професійної програми в цілому, крім передбачених законодавством випадків. Перевага надається провідним закладам, які використовують сучасні технології, мають інформаційне, матеріально-технічне та кадрове забезпечення (мати у своєму складі висококваліфікованих фахівців, посадові обов'язки яких відповідають профілю підготовки здобувача освіти коледжу). Усі види практик проводяться під керівництвом викладачів – керівників практики.

Перевага при виборі бази також надається майбутньому місцю працевлаштування здобувача освіти.

Практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти, які навчаються за контрактом, базується на замовленні, сформованому з урахуванням потреб юридичних осіб в працівниках, і здійснюється на базі таких осіб, їх підрозділів або підпорядкованих ним організацій.

3.2. Здобувачі фахової передвищої освіти з дозволу відповідальних циклових комісій можуть самостійно підібрати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які поєднують навчання з роботою, можуть оформити проходження практики (виробничої) на робочому місці у процесі виконання посадових обов'язків, якщо це забезпечує виконання програми практики.

3.3. Вибір бази практики за межами території України не передбачено.

Не може бути базою практики підприємство, установа, організація, заклад з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому законодавством порядку державою-агресором або державою-окупантом, або підприємство, установа, організація, заклад, зареєстрований на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли підприємство, установа, організація, заклад, їх філії має (мають) постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

Не можуть залучатись до проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

3.4. З установами та організаціями, які визначені базами практики, заклад фахової передвищої освіти укладає договір про проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами і визначається особливостями організації та проведення окремих видів практик, регламентується вимогами освітньо-професійних програм.

IV. Організація практичної підготовки

4.1. Організацію та проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти забезпечує директор Коледжу:

- затверджуючи накази про організацію практичної підготовки в коледжі,

перелік баз практик відповідно до ОПП, список здобувачів освіти, які направляються для проходження практик поза межами коледжу, призначення керівників практики від коледжу;

- підписуючи договори про співпрацю та про проведення практики з установою (організацією, фізичною особою).

Організацією та супроводом проходження практик студентами закладів вищої освіти на базі коледжу опікується заступник директора з навчально-методичної роботи, який здійснює:

- укладення угод з вишами про співпрацю та проведення практик;
- проведення зустрічей з керівниками практик від вишів щодо організації та проходження практики студентами;
- проведення інструктажів з викладачами і студентами;
- супровід документного забезпечення практик (наказ та звітні матеріали).

4.2. Загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням у Коледжі здійснює завідувач навчально-виробничої практики, до посадової інструкції якого належить виконання такої роботи:

- забезпечує постійну взаємодію з керівниками баз практики з питань виконання здобувачами освіти програми практики;
- готує проекти наказів щодо організації практичної підготовки в коледжі, переліку баз практики, розподілу та закріпленню здобувачів освіти Коледжу за базами та визначення керівників практики від Коледжу;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики здобувачів освіти: інструктаж щодо проходження практики та з техніки безпеки, надання здобувачам освіти необхідних супроводжувальних документів (лист-направлення, договір про проведення практичної підготовки тощо);
- інформує здобувачів освіти про систему звітності з практики;
- контролює забезпечення нормальних (безпечних) умов праці і побуту здобувачів освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- контролює виконання здобувачами освіти правил внутрішнього трудового розпорядку;
- у складі комісії приймає диференційовані заліки з виробничої практики.
- аналізує та узагальнює результати успішності з практичної підготовки здобувачів усіх ОПП, висвітлюючи це питання на засіданнях педагогічної, методичної, адміністративної ради;
- організовує проведення студентської практичної конференції за підсумками практичної підготовки відповідно до Положення про практичну конференцію.

4.3. Навчально-методичний супровід, керівництво і контроль за виконанням програми практики забезпечує відповідальна за організацію практики циклова комісія, що визначається наказом директора коледжу.

Голова циклової комісії:

- забезпечує дотримання алгоритму організації практичної підготовки здобувачів освіти відповідної ОПП;
- ініціює проведення необхідних заходів щодо організації і контролю за виконанням програм практик;
- взаємодіє з керівництвом баз практики для оцінювання результатів практики здобувачів освіти відповідної ОПП;

- мотивує участь здобувачів освіти відповідної ОПП в студентській практичній конференції (в якості доповідача/слухача).

4.4. Керівники баз практики зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

Обов'язки безпосередніх керівників баз практики визначаються умовами відповідного договору (типова форма надана в Типовому положенні про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти (наказ МОН України, 02.05.2023р. №510).

4.5. Перед початком кожної практики директор коледжу наказом про її проведення затверджує список здобувачів освіти, які направляються для проходження практики із зазначенням баз та строків практики.

4.6. Під час проведення навчальної практики академічна група може бути поділена на підгрупи чисельністю не менше 6 осіб, або у кількості набору здобувачів освіти відповідної ОПП (з урахуванням Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних працівників (концертмейстерів) закладів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 18 червня 2021 року № 686, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 19 серпня 2021 року за №1092/36714-далі Норм часу).

4.7. Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати кількості закладених у розклад академічних годин на тиждень (30 годин).

Тривалість робочого часу здобувача фахової передвищої освіти під час проведення виробничої практики не повинна перевищувати тривалості робочого дня з урахуванням віку здобувача фахової передвищої освіти відповідно до законодавства.

4.8. Під час проходження практики здобувачі фахової передвищої освіти та керівники практики від Коледжу повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики, вимогам техніки безпеки.

4.9. Безпосереднє керівництво практиками здобувачів освіти здійснюють керівники практики від Коледжу, які визначені наказом директора коледжу, та керівники практики від бази практики, які визначені керівництвом баз практики відповідно до договору про проходження практики (виробничої) здобувачами освіти.

До керівництва практики (виробничої) залучаються досвідчені педагогічні працівники від коледжу відповідних циклових комісій та досвідчені працівники від бази практики.

4.10. Здобувачі фахової передвищої освіти коледжу при проходженні виробничої практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від коледжу консультації щодо оформлення всіх необхідних звітних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- вивчити й суворо дотримуватись правил техніки безпеки та внутрішнього розпорядку;
- своєчасно оформити звітну документацію.

Здобувачі фахової передвищої освіти мають право:

- на методичне та організаційне забезпечення практики від коледжу та бази практики;
- на консультативну допомогу з боку керівників практики від коледжу;
- звертатися за консультаціями до керівників практики, підрозділів та провідних фахівців;
- користуватися нормативними та інструктивними матеріалами з програмних питань практики, інформаційними ресурсами базових закладів;
- на безпечні та належні для високопродуктивної роботи умови праці.

4.11. Виробнича практика є завершальним етапом практичної підготовки фахівця і проводиться на випускному курсі (для ОПП «Народне інструментальне мистецтво», ОПП «Естрадне та джазове інструментальне мистецтво», ОПП «Народне пісенне мистецтво та хорове диригування», ОПП «Видовищно-театралізовані заходи», ОПП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»); відповідно до навчального плану (ОПП «Народна хореографія», «Класична та сучасна хореографія»).

4.12. При проходженні здобувачами освіти виробничої практики керівник/власник підприємства (установи, організації, закладу) незалежно від форми власності та підпорядкування або уповноважений ними орган чи фізична особа, відповідно до законодавства, у разі потреби та можливості, має право запропонувати здобувачу освіти працевлаштування.

4.13. Наприкінці завершального семестру щорічно проводиться студентська практична конференція, умови проведення якої (онлайн/офлайн формат) визначається наказом директора з урахуванням наказу про графік освітнього процесу на поточний навчальний рік та іншими правочинними документами .

Програму конференції складають:

- усні виступи/презентації/візуалізації здобувачів освіти, які демонструють набуття професійних компетентностей за різними видами практик;
- оголошення Подяк та вручення Грамот здобувачам освіти за результатами успішності (проведення диференційованих заліків з усіх видів практик);
- висвітлення відгуків та участь представників баз практики як стейкхолдерів/потенційних роботодавців щодо рівня практичної підготовки здобувачів освіти відповідної ОПП;
- оголошення подяк керівникам практик від коледжу і направлення листів-подяк на бази практики.

V. Підсумковий контроль

5.1. Кожний вид практик завершується проведенням диференційованого заліку.

5.2. Обов'язковою формою звітності здобувача фахової передвищої освіти за результатами виробничої практики є звіт з практики. Структура та вимоги до

звіту з практики, а також інші форми звітності визначаються відповідними цикловими комісіями, що відображено в програмах практик.

5.3. Оцінювання результатів практик здійснюється відповідно до положення про організацію освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти, положенням про систему контролю та оцінювання рівня навчальних досягнень та вимог програми практичної підготовки. Оцінка результатів практики враховується у загальному рейтингу успішності, що формується відповідно до пункту 13 Порядку призначення і виплати стипендій, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 року № 882 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1050) (далі - рейтинг), при підведенні підсумків семестрового контролю.

5.4. За результатами виробничої практики, практичної підготовки в цілому здобувачу фахової передвищої освіти присвоюється професійна кваліфікація (за наявності професійного стандарту) відповідно до законодавства.

5.5. Здобувачу освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, надається право на проходження цієї практики повторно після виконання умов визначених положенням про організацію освітнього процесу в коледжі.

5.6. Здобувач освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, не включається до рейтингу при підведенні підсумків наступного семестрового контролю. У разі успішного повторного проходження практики, оцінка результатів за її проходження враховується у рейтингу відповідно до пункту 5.3 цього положення.

5.7. Здобувач освіти, який отримав негативну оцінку та не пройшов практику, відраховується з Коледжу відповідно до правил, визначених чинним законодавством України. Підсумки практики обговорюються на засіданнях циклових комісій, адміністративних радах, вносяться окремим питанням до порядку денного засідання педагогічної ради Коледжу (квітень).

5.8. Перескладання усіх видів практик не передбачається. У разі, коли здобувач на захисті практики отримав незадовільну оцінку - здобувач відраховується з закладу освіти за не виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти або за академічну заборгованість без права поновлення на навчання у цьому ж самому навчальному семестрі. Незадовільна оцінка обов'язково вноситься в індивідуальний навчальний план здобувача освіти, залікову книжку.

VI. Матеріальне та фінансове забезпечення практичної підготовки

6.1. У разі неможливості при проведенні практики дотримуватися вимог Норм часу щодо чисельності здобувачів у групах (підгрупах) практики, а також інші організаційні питання практики, не визначені цим Положенням, встановлюються самостійно закладом фахової передвищої освіти відповідно до навчальних планів і програм практик.

6.2. Оплата праці із забезпечення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти коледжу відбувається на основі «Норм часу для планування і обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти» (Наказ МОН України, від 18.06.2021 № 686).

6.3. Видатки на забезпечення практичної підготовки фахових молодших бакалаврів у коледжі здійснюються відповідно до законодавства, за рахунок коштів обласного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Такі зміни, за рішенням відповідної циклової комісії, у погодженні із завідувачем навчально-виробничої практики та заступником директора з навчально-методичної роботи затверджуються наказом директора Коледжу

6.4. Проходження практики на підприємствах, в установах, організаціях, закладах для здобувачів фахової передвищої освіти – безоплатне.

6.5. Здобувачі фахової передвищої освіти під час проходження практики мають право на працевлаштування (ст. 54 Закону України Про фахову передвищу освіту) і відповідно на оплату праці під час виконання виробничих функцій згідно із законодавством.

6.6. Проведення практичної підготовки на базах практики здійснюється на безоплатній основі, що відображено в договорі про практику.